

Konu: 90.32 Pozisyonundaki Termostatlar Hk.

Tarih:03.04.2023
84248733 / 04.04.2023

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne**

İlgi: 08.03.2023 tarih ve E-17474625-162.99-00083377666 sayılı yazıları.

İçten yanmalı motorlarda kullanılan termostatlar ile ilgili olarak; önceki yazışmamıza istinaden gelen ilgede kayıtlı cevabi yazılarında; 90. Fasıl notundan bahisle; vanalar ve diğer muslukçu eşyasının bulunduğu 84.81 GTİP’de sınıflandırıldığı belirtilmektedir.

90.32 Tarife Pozisyonu açıklama notlarında, termostat yoluyla kontrol edilen valflerin, 84.81 GTİP pozisyonunda yer aldığı ifade edilmektedir. 84.81 Pozisyon metninde, “Termostatik kontrollü valfler” ismen yer almakta olup, “Termostatlar” olarak tanımlana eşyalara uygulanacak kurallar Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 90’nıncı Fasıl not hükümlerinden 7’nci not hükmünde;

“7. 90.32 pozisyonu sadece aşağıda yazılı olanlara uygulanır:

(a) Çalışması, otomatik olarak kontrol edilecek faktöre göre değişen bir elektrik olayına bağlı olsun olmasın, bu faktörü istenen değere getirmek ve bu seviyede tutmak üzere tasarlanan, bu faktörün gerçek değerini, sürekli veya periyodik olarak ölçmek suretiyle, düzensizliklere karşı stabilize edilmiş ve sıvı veya gazların akışını, seviyesini, basıncını veya diğer değişkenlerini otomatik olarak kontrol etmeye veya sıcaklığı otomatik olarak kontrol etmeye mahsus alet ve cihazlar; “

Türk Gümrük Tarife Cetvelinin XVI’ncı Bölüm not hükümlerinden 1/(m) not hükmü gereği 90’nıncı fasıldaki eşyalar bu bölüme (XVI) dahil değildir.

Taşıt araçlarında kullanılmaya mahsus olarak üretilen termostatlar kullanım yeri ve kullanım amacı dikkate alınmak suretiyle gerek yukarıdaki Bölüm ve Fasıl not hükümleri; gerek se Tarifenin Yorumuyla İlgili Genel Kuralların 3-(a) not hükmü gereği eşyayı en özel şekilde tanımlayan pozisyon olan 9032 pozisyonunda sınıflandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

İlgede kayıtlı yazılarında “eşyaların sınıflandırılmasına ilişkin örneklerin incelenmesinde, AB. EPTI, Veri tabanındaki, BTB’ler den, termostat cinsi eşyaların, 8481.80 tarife alt pozisyonunda sınıflandırıldığı anlaşılmıştır” denilmekle birlikte. AB veri tabanı bizim mevzuatımızda bağlayıcı olmayıp, yol gösterici niteliktedir. Veriliş şekli ve dış ticaret önlemleri farklı olup, 27 ülkede verilen BTB kararlarının bir kısmının ülkemiz de dahil olmak üzere tarife sınıflandırma kurallarına aykırılıkları nedeniyle iptal edildiği bilinmektedir.

Malumları olduğu üzere BTB ile ilgili 14 Seri no.lu Gümrük Genel Tebliğinin “Bağlayıcı Tarife Bilgisinin Hukuki Etkisi” başlıklı 15 ve 16’ıncı Maddelerinde;

“MADDE 15 – (1) Gümrük idarelerince, geçerli bir BTB’ye konu eşya ile aynı olduğu tartışmasız olan eşya için BTB’deki tespit doğrultusunda sınıflandırma yapılması gerekmektedir.

(2) 4458 sayılı Gümrük Kanunu’nun 9’uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen haktan sadece hak sahibi yararlanabilir.”

Gümrük Tarife Cetveli İzahnamemizin, XVI Bölümün (VI) Çeşitli iş gören makinalar ve kombine makinalar (Bölüm 3 Notu) notunda, **“Çeşitli iş gören makine ve cihazlar, genel olarak esas fonksiyonu hangisi ise onun rejimine tabi olur. Asıl fonksiyonun yerine getirilmediği durumlarda, aksine bir hüküm yoksa, Tarifinin Yorumuna ilişkin Genel Kural 3(c) uygulanır”** şeklindedir.

Gümrük Tarife Cetveli İzahnamesi 84.81 pozisyonunda; **“Bir musluk, valf, vb. ve bir termostat, monostat veya herhangi başka ölçme, kontrol veya kombinasyonlar eğer alet veya cihazlar doğrudan musluğa, valfe, vb. üzerine monte edilecek şekilde tasarlanmış veya monte edilmiş ise ve kombine alet ve cihazlar bu pozisyon eşyasının temel ayırıcı özelliğine sahip ise, bu pozisyonda yer alırlar. Eğer bu koşulları yerine getiremez ise bunlar, 90.26 pozisyonunda veya 90.32 pozisyonunda sınıflandırılırlar”** denilmektedir. Burada önemli olan husus; termostatın, musluğa veya valf üzerine monte edilmiş olması ya da monte edilmek üzere tasarlanmış olması ve kombine alet ve cihazın valfin temel ayırıcı özelliğine sahip olmasıdır. 9032 pozisyonunda sınıflandırılan termostatlar temel olarak yukarıda tanımlanan ayırıcı özellikler dışında özellikleri taşımaları nedeniyle 9032 pozisyonunda sınıflandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Ayrıca Tarifinin Yorumuna İlişkin Genel Kurallara göre;

3/a Kuralı; Eşyayı en özel şekilde tanımlayan pozisyon, daha genel şekilde tanımlanan pozisyona göre öncelik alır. Başka bir ifade ile ismen yapılan bir tanım, sınıf şeklinde yapılan bir tanımdan daha öncelik alır. İçten yanmalı motorlarda kullanılan basit termostatlar, teknolojik gelişmeler ve kombinasyonlarla, çeşitli marka ve modeller de kullanılmaktadır. Sadece Opel marka araçlarda 30 çeşit termostat bulunmaktadır. Valf ve termostat kombinasyonunun temel ayırıcı özelliği bilinmiyorsa, 3/b yorum kuralına göre eşyanın mümeyyiz vasfı dikkate alınması gerekir. Eşyanın işleviyle ilgili olarak İTÜ tarafından düzenlenen raporlarında esas fonksiyonun termostat olduğu belirtilmekte olup söz konusu eşyanın ticari ve teknik ismi de 9032 pozisyonunda ifade edildiği şekilde termostat olarak nitelendirilmektedir.

Diğer yandan 84.81. Pozisyon metni;

Borular, Kazanlar, Tanklar, Depolar ve Benzeri Diğer Kaplar İçin, Musluklar, Valfler (Vanalar) ve Benzeri Cihazlar (Basınç Düşürücü Valfler İle Termostatik Kontrollü Valfler Dahil)

8481.10

-Basınç düşürücü valfler

8481.20

-Yağlı hidrolik veya pnömatik transmisyon valfleri

8481.30

-Çek valfleri (dönüşsüz)

8481.40

-Emniyet veya bırakma (relief) valfleri

8481.80

- Diğer cihazlar;

-Sihhi tesisat musluk ve valfleri

- Merkezi ısıtma radyatör valfleri

- 8481.80.31.00.00 -Termostatik kontrollü valfler
- Pnömatik tekerlekler ve iç lastikler için valfler (sübaplar)
- Diğerleri;
- Process kontrol valfleri;
8481.80.51.00.00 - Isı ayarlayıcı valfler.

Bölge Müdürlüklerimiz tarafından verilen BTB'ler de geçen, termostatik kontrollü valflerin; Merkezi ısıtma radyatör valflerinin açılımı olup, (örnek ısıtma radyatörlerinde kullanılan elle ayarlanan valfler olup 8481.80.31.00.00 tarife pozisyonu yer almakta) onun yerine seçilmiş olan, Process Kontrollü valflerden, ısı ayarlı valfler olarak 8481.80.51.00.00.GTİP' de bir alt pozisyonda sınıflandırıldığı görülmektedir.

Process kontrollü valfler (vanalar), yaptıkları işlere göre pek çok çeşitleri olup, akışkanın bulunduğu tüm prosesler de sıcaklık (ısı), debi, akış, ayırıştırma, basınç, seviye, ölçümleri ve analitik ölçümler yaparak, enerji santralleri, Kimya ve Petro-Kimya Endüstrisi, Gaz Endüstrisi, Su ve Atık Su Tesisleri, Demir Çelik Endüstrisi, Gıda Endüstrisi, Maden, Kağıt Endüstrilerinde kullanılmaktadır. İçten Yanmalı Motorlarda Kullanılan Termostatlar ile ilgisinin bulunmadığı düşünülmektedir.

Daha önce, 2021 yıl tarife cetvelimizde yer almayan, teknolojik gelişmeler ile 2022 tarihli tarife cetvelimize giren, binalarda kullanılan, oda, fan coil ve klima termostatları **9032.10.20.20.00** tarife cetvelimizde yer almıştır. Ülkemizde, Armonize Sistem Nomanklatür'ün kabulü ile 1954 yılında yayınlamış tarife cetvelimizin:

84.61. pozisyonu; "Adi madenden musluk, valf ve sair tertibat ve cihazlar, su ve akıcı maddelerin boruları dahilinde akmalarını tanzime mahsus" cihazlar,

90.23. Pozisyonu; "Seyyal gazları, mayiatı veya sühneti ölçmeye, kontrol etmeye, tanzim etmeye, tahlili etmeye mahsus elektrikle işlemeyen yardımcı cihazlar, manometreler, detantörler, termostatlar, seviye müşirleri, baca dumanı regülatörleri, gaz ve duman analizörleri, kalorimetreler, pirometrelere, debimetreler (90.27 pozisyonundaki cihazlar hariç)" olarak belirtilmektedir.

Görüldüğü üzere, önceleri, termostat yoluyla kontrol edilen valfler icat edilmeden, **Termostatlar** 90.23 (yeni hali 90.32) olarak mevzuatımızda yer almış ve yıllarca bu tarifeden ithal işlemleri yapılmıştır.

Sonuç olarak, içten yanmalı motorlarda kullanılan termostatların, yukarıda aklandığı üzere, Bölge Müdürlüklerimiz tarafından verilen BTB'ler, tarife ve tarife dıŐı önlemlere tabi olup olmadığı dikkate alınarak subjektif bir yaklaŐımla ilave g m r k vergisinin uygulandığı 8481.80.51.00.00 GTİP' de değerlendirildiği kanaati oluŐmuŐtur. YanlıŐ uygulamaların ve mağduriyetlerin giderilmesi için konunun tarife ve tarife dıŐı önlemlerden bağımsız olarak tarife tekniğine ve Armonize Sistem sınıflandırma kurallarına göre BTB'lerin yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Konunun Makamlarınca deđerlendirilmesini takdir ve tensiplerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,

Atilla ŞAHİN
Ankara G m r k Müşavirleri Derneđi
Yönetim Kurulu BaŐkanı

Orhan KATTAŐ
Bursa G m r k Müşavirleri Derneđi
Yönetim Kurulu BaŐkanı

Serdar KESKİN
İstanbul G m r k Müşavirleri Derneđi
Yönetim Kurulu BaŐkanı

TaŐkın DALAY
İzmir G m r k Müşavirleri Derneđi
Yönetim Kurulu BaŐkanı

Cebrail ORMAN
Mersin G m r k Müşavirleri Derneđi
Yönetim Kurulu BaŐkanı